

NYHEDSBREVET FOR STEINER SKOLEN I VEDLE

2. udgave 22/23
d. 29. september 2022

I HØSTENS TID

Så trådte vi ind i den første efterårsmåned – og vi indledte med den dejlige høstfest i grundskolen.

Høstfesten er en utrolig farverig begivenhed, hvor fællesskabet og naturen er i fokus.

Der bliver i dagene forinden ladet op til festen med forskellige forberedelser, og selve dagen er helt særlig. Læs meget mere om dette andetsteds i nyhedsbrevet.

Efterårets indtog mærker vi gradvist. September har budt på rigtig mange fine solskinsdage, og det har alle nydt med stor intensitet. Dog mærker vi her sidst på måneden at temperaturen daler, og det er tid til at finde det varme tøj frem fra gemmerne igen. Det er altid en overgang, som især de yngste børn kan have brug for hjælp til – så husk derfor skiftetøj til garderoben i denne tid.

Marken er mejet

*Marken er mejet, og høet er høstet,
kornet er i laderne og høet står i hæs. Frugten
er plukket og træet er rystet,
og nu går det hjemad med det allersidste læs.*

*Rev vi marken let,
det er gammel ret,
fuglen og den fattige
skal også være mæt.*

*Loen vi pynter med blomster og blade, vi har
georginer og bonderoser nok. Børnene danser
allerede så glade,
alle vore piger står ventende i flok. Bind så
korn i krans,*

*hurra, her til lands
slutter høsten altid
med et gilde og en dans.*

SKRIVESTUND I 2. KLASSE

Et lille blik ind i 2. klasse, hvor eleverne arbejder koncentreret med skrivning i hovedfag.

MARTINS UPDATE

Energi og hjemmesko

Energisituationen påvirker os alle, og vi skal gøre det vi kan for til at reducere forbruget - både el og varme. Økonomisk er det elektriciteten, som har størst betydning for os, men lige så vel som vi skal passe på vores økonomi, skal vi bidrage til at det samlede energiforbrug reduceres. Her på den korte bane vil vi reducere temperaturen, primært i gangarealer og i salen. I klasserne justerer vi til 19 grader. Har du hjemmesko så er du velkommen til at tage dem med i skole.

Vi vurderer derudover montering af sensorer til lys i gangarealer og slukning af lys i skolegården udenfor skoletiden.

I byggeudvalgets plan for de kommende 10 år indgår en gradvis opgradering af tage med tilhørende forbedring af isolation samt montering af solceller. Vi har store flader, som egner sig godt til energiopsamling. Vi er blevet godt inspireret af Michael Skolen på Sjælland som nu kan nyde godt af elektrisk selvforsyning gennem solceller.

Elevtal

Mandag den 5. september var skæringsdatoen for tildeling af offentligt tilskud til Danmarks skoler, og denne tildeling sker på baggrund af elevantal. Det er lykkedes os at få elevtallet fra 162 i juni måned til 168, og det er vi rigtig glade for.

Tak til alle jer, som har været med til at dele vores SoMe opslag, været med til forældreaftener og gjort opmærksom på, at vi er her, eller som på anden måde har bidraget til at gøre skolen synlig.

Arbejdet med at trække flere elever til skolen fortsætter. I de fleste klasser vil der være gode muligheder for at tage godt imod nye klassekammerater. Den første tirsdag hver måned holder vi in-foaften, og alle som er interesseret i at høre om vores skole er velkommen dertil.

Skoleøkonomi

Dette kalenderår har vi arbejdet på at optimere vores dyrebare menneskelige ressourcer. Vi har optimeret på vores skemaplanlægning, lagt flere undervisningstimer til og gjort pauserne lidt kortere. Målet har været at øge fagligheden samt at bruge ressourcerne så godt som overhovedet muligt.

Så selv om økonomien kommer til at byde på underskudsdrift også i år, har vi gennem ændringerne meget bedre forudsætninger for at styre mod overskud i 2023.

Ledelse

Måske kan du huske organisationsmodellen som blev gennemgået på forældremøderne her i foråret? Nu gennemfører vi den. En vigtig del heri er at vi i kollegiet og bestyrelse har valgt at danne et lederhold.

Det har vi gjort, fordi vi er overbeviste om, at det vil styrke vores gennemførelsevne, og fordi vi vil reducere skolens sårbarhed ved, at vi nu er flere parter i arbejdet med skolens udvikling.

Lederholdet består af Anne, Line, Mette og Martin. Anne er Martins stedfortræder.

Andet værd at vide...

Gunver er på vej tilbage

Vores tysklærer Gunver forventes gradvis og rolig tilbage igen fra uge 41. Gunver glæder sig og tæller dage til hun kommer tilbage til klassearbejdet igen. Hun vil starte med 9. klasse. Hun har bedt mig hilse jer mange gange.

9. klasse i Norge i uge 39

9. klasse er på rejse i uge 39. Her skal de udforske de norske fjelde og udfordre deres egne grænser i fjeldet. Det kommer vi helt sikkert til at høre mere om, når de (vi - jeg er også med) er tilbage igen.

Mentorarbejde

I kollegiet er vi nu i gang med at udvikle vores mentorarbejde. Det gør vi, fordi vi ved det er afgørende for både faglig og menneskelig udvikling i lærerarbejdet.

Nyt fra i år er, at vi har inkluderet Hanne Winterberg fra Rudolf Steiner seminariet i Skanderborg i dette arbejde. Målet er, at seminariet er med er at styrke den antroposofiske dimension i arbejdet.

HØSTFEST

Fredag d. 2. september var det tid til en af de smukke traditioner; høstfesten for grundskolen.

I dagene op til var der gjort forberedelser rundt omkring i klasserne. Nogle kærnedede smør og lavede smøreost, nogle bagte brød, andre lavede grønsagssuppe eller æblekage. Alle bidrog med noget til det fælles madbord.

På selve dagen blev der danset og sunget høstsange. Mange af de små elever var klædt på som små bondepiger og bondedrenge, og der var pyntet op med de smukkeste blomster rundt omkring i klasserne – og på det fælles spisebord.

Det var en utrolig fin dag, hvor fantasien også havde plads til at folde sig ud. Således overhørte jeg denne lille samtale imellem to piger: Så leger vi, at vi er to piger, som boede på gården, og vi hjalp med at gøre bordene rene, så vi kunne tage imod gæsterne til høstfesten". På den måde kunne legen puttes ind i de mange praktiske gøremål, der også hører med til sådan et arrangement.

NATURBØRNEHAVENS HØSTFEST

Også i Naturbørnehaven Birkely er der blevet forberedt og afholdt høstfest til stor fornøjelse for både børn og voksne.

HYGGELIG UNDERVISNING UNDER ÅBEN HIMMEL

September måned har budt på utroligt mange fine solskinstimer.

Det er som om, man nyder solen og varmen endnu mere intenst her i efteråret med bevidstheden om, at inden længe, så får det ende.

Sådan en flot dag blev udnyttet af Thelma til undervisning under åben himmel. Det så utroligt hyggeligt og rart ud.

PAP- OG PAPIR FESTIVAL

Af Christina Karlsson

Valgholdet i Billedkunst samt 9. klasse har deltaget i Pap- og papirfestival 2022 i Spinderihallerne i Vejle med masker fremstillet af pap og papir.

Eleverne har samarbejdet om maskerne og har udviklet deres egen maske ud fra forskellige designmetoder.

Valgholdet var i Spinderihallerne, hvor vi fik en rundvisning i udstillingen og hørte om forskellige professionelle kunstneres arbejdsmetoder.

Vi deltog også i en Workshop med udgangspunkt i et tema fra et værk af den danske papirklipskunstner Karen Bit Vejle. Hun havde lavet nogle store papirklip af en Ballerina med forskellige værktøjer i sin hånd. Hun forklarer om værket: Ballerinaen som symbol på, hvad et menneske kan opnå, når det dedikerer sig til opgaven.

En ballerina har mange års ekstremt krævende træning og dedikeret arbejde foran sig, før hun kan mestre sin kunstform.

”Ballerina Bulldog” bruger sine indre kræfter/værktøjer til at guide sig igennem både de gode og de svære tider i livet.

Du har også dine egne indre kræfter/værktøjer. Huske at bruge dem, når der er brug for det.

Efterfølgende skulle eleverne selv i gang:

Hvad er fint superværktøj, som du kan finde frem, for at du kan være glad?

Den flotte udstilling kunne ses på Spinderihallerne indtil fredag den 23.9.

BÆREDYGTIGHED I MADKUNDSKAB

Af Tanja Broch Nielsen

Valgholdet i Madkundskab har været på besøg hos Ruth Marie på Kastanjely for at se skolehaven og høre om, hvorfor det er en god ide at købe lokale grøntsager.

I en tid hvor vi bliver langt mere bevidste om vores klimaaftryk på kloden, giver det rigtig god mening at vi forkorter vejen fra producent til forbruger.

Eksempelvis transporteres store dele af det frugt og grønt, vi spiser, tusindvis af kilometer, før det lander i supermarkedet. Også når vi snakker økologiske produkter. Ikke alene udleder det store mængder CO₂ i form af transport og spild, men du mister faktisk også en del af næringsstofferne, som bliver nedbrudt ved længere tids opbevaring.

For at synliggøre den lange vej fra jord til bord, når vi importerer grøntsager, havde Ruth Marie visualiseret tomatens lange rejse ved hjælp af små tegninger.

Efter besøget på Kastanjely gik vi i gang med et forløb om mad i sæson, hvor vi bl.a. har lavet squashfrikadeller, squashesalat og hokkaidosuppe.

STEINER I NUTIDEN

I øjeblikket afholdes der på skolen en række foredrag arrangeret af bestyrelsen med fællesbetegnelsen "Steiner i Nutiden".

Den 20. september var emnet: Kunst og kreativitet i undervisningen.

Line, der bl.a. er leder af SFO'en og uddannet helsepædagog fra uddannelsescenter Marjatta stod for oplægget.

Hold øje med mail og sociale medier, hvor de kommende foredrag vil blive annonceret.

3. KLASSES BYGGEPROJEKT

De gamle håndværk er hovedtemaet i fortællestoffet i 3. klasse og i den forbindelse følger en del praktisk arbejde. For tiden er klassen ved at bygge et hus nede i "Den lille landsby"; det lille område tæt ved skovkanten, hvor små nye bygningsværker ser dagens lys efterhånden som årene går.

En dejlig solbeskinnet efterårsuge var der travlhed med byggeprojektet. Der blev slæbt halm til huset, savet grene, flettet vægge af grenene, lavet ler til væggene osv. Se billederne af de travle arbejdere.

MORGEN I SFO'EN

Et af de helt store hit i morgen SFO'en er at lave havregrød på det lille komfur.

Så går morgenstunden hurtigt - og det er så hyggeligt.

SKØNNE FÆLLESLEGE

I 2. klasse er de gode til fælleslege. Der bygges huler og laves butik.

HISTORIENS VINGESUS

Spændende, når en gruppe elever igennem en opgave pludselig får dykket lidt ned i skolens historie. Hvornår er mon de store træer på skolens grund egentlig blevet plantet? Er det muligt at finde ud af det?

Heldigvis er der stadig kontakter til skolen, som kan huske helt tilbage til skolens indvielse i 1977, hvor Lindetræet ved Salen blev plantet. Vi har fundet et fotografi fra dengang i gammelt fotoalbum her på skolen.

Else Marie Sø fra Antroposofisk selskab tog kontakt til Troels Ussing, som sammen med en forældrereds var med til at oprette skolen i 1977. Troels fandt i gemmerne et fotografi fra 1997, hvor der ved skolens 20-års jubilæum blev plantet det største af de to egetræer ved flagstangen.

Her er de to gamle fotografier sammen med billeder af træerne i dag. Utroligt, hvad der er sket på de hhv. 45 og 25 år, der er gået siden træerne blev plantet – både med træerne, med skolen og med verden.

SKT. MICHAELS DAG

Fredag d. 30. september bliver Skt. Michaelsdag markeret i klasserne.

Skt. Michaelstiden handler om mod, drager og riddere. Det glæder vi os alle sammen til at være en del af.

Lige nu kæmper ridderen med dragen - Line har skabt de små figurer, som pynter fint i SFO'en.

HAVELABORATORIET

Som I alle helt sikkert har bemærket, er vi i gang med et storstilet projekt; Skolens Havelaboratorium, som vi har modtaget støtte til fra Grøn Pulje ved Vejle Kommune.

Mange af jer har endda selv bidraget på vores arbejdslørdag i foråret, hvor der blev igangsat en masse små tiltag, der skal styrke biodiversitet og bæredygtighed med henblik på at skabe et uden-dørs klasserum, der vækker elevernes nysgerrighed og skaber plads til fordybelse gennem observation og praktisk arbejde.

Anne-Kathrine som har været en del af planlægningssteamet bag projektet fra starten fortæller: - Det, som vi ønsker at skabe, er en have, der skal kunne bruges i undervisningen. Den skal laves som et udendørs undervisningsrum, som kan bruges af alle klassestrin - og i alle fag.

MULIGE LÆRINGSMÅL:

- Hvordan man dyrker mad
- Kompostering -svampe, bakterier og mikroliv
- Frøsamling
- Madkonservering og fermentering
- Medicinplanter
- Hjemmehørende og invasive planter og dyr
- Gravefri dyrkning
- Vand som energi
- Rensning af vand
- Vandkredsløberne og vandets nøglerolle i co2 binding
- Vand i biodiversitetsperspektiv
- Forståelse af himmelretningene og de kræfter, de repræsenterer (syd varme, fordøjelsesprocesser)
- Træernes hemmelige liv
- Spiselige vilde planter
- Svampe

- I øjeblikket er vi der i processen er, hvor der er gravet ud - og planterne skal nu på plads. Urtegræsset er ikke kommet som planlagt, så måske vil vi i stedet så havre for at binde nitrogen. Vildengen er blevet slået for at gøre klar til næste runde med de 2 års vækster slutter Anna-Kathrine.

Det vil for eleverne betyde, at de skal være en del af forskellige opgaver i forbindelse med projektet. Der kan bl.a. nævnes:

Opgaver:

- Bygge plantekasser
- Lave vandsamler og vandafløb fra skolegården ned i den lille sø (søen bliver indhegnet)
- Så og udplante
- Etablere drikkesteder til bier
- Arbejde med pil - etablering af skyggeområder og væresteder

Vi vil løbende i nyhedsbrevet følge op på processen, så alle kan følge med i, hvad der sker i det spændende projekt.

HVAD SÆTTER VI FOKUS PÅ MED PROJEKTET?

- Mønstre der skal forandres i verden, både lokalt og globalt - i fællesskab.
- Modvirkning af den handlingslammelse der er i forhold til klima og biodiversitet.
- Livsduelighed - sansning, indlevelse og forståelse af naturen.
- Kontakt med menneskets handlende skaberkraft. Samskabelse
- Hvordan vi dyrker vores egen mad. Samspillet mellem mennesket og jorden.
- Kultur og natur nærmere hinanden.
- Udvikling af personlige evner
- Kontakt med jorden giver indre ro - noget mange børn har brug for i dag

Timeline

